

Spotkanie Zarządu

27 lutego br. w W-wie obradował Zarząd Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń Represjonowanych W Stanie Wojennym zwołany z inicjatywy siedleckiego Stowarzyszenia.

Tematem obrad było m.in. omówienie:

1. przygotowanych projektów zmian ustawy dot. osób represjonowanych z 24.01.1991r i ustawy o uznaniu orzeczeń wobec represjonowanych za nieważne z 23.02.1991r (z późniejszymi zmianami z 16.07.98r),
2. uchwał sejmowych z dnia 1.02.1992r i 18.06.1998r w sprawie stanu wojennego i zadośćuczynienia,
3. uchwały nr.15 z 1998r oraz stanowiska nr. 19 i 1999r krajowych zjazdów „S”, treści biuletynu nr. 93 KK „S” z 2000r oraz wystąpień do władz związkowych w sprawach osób poszkodowanych,
4. interpelacji poselskich dot. poszkodowanych i wystąpień samych poszkodowanych,
5. skutków procesów sądowych wnoszonych przez osoby represjonowane.

Tego samego dnia w Sejmie odbyło się także spotkanie Zarządu Federacji z zespołem poselskim PPChD w w/w sprawach. Zespół poselski przyjął nasz projekt do realizacji. Nasuwa się tylko jedno pytanie: czy zdąży go przedłożyć jeszcze w tej kadencji i przed 20-rocznicą wprowadzenia stanu wojennego?

Federacja opracowała własny (kolejny) projekt zmian ustawy dot. osób represjonowanych oraz projekt zmian o uznaniu orzeczeń wydanych w sprawach politycznych do roku 1989r za nieważne. Przyjęcie proponowanych zmian otworzy drogę do otrzymania zadośćuczynienia osobom poszkodowanym w latach 80-tych.

Istnieją wszelkie przesłanki do dokonania oczekiwanego zadośćuczynienia osobom pokrzywdzonym przez system totalitarny w latach 1980 – 1989.

Ze względu na ważność deklaracji cytujemy w całości uchwałę Sejmu z 1.02.1992r „w sprawie uznania decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego za nielegalną oraz powołania Komisji Nadzwyczajnej”:

1. Sejm RP stwierdza, że decyzja o wprowadzeniu stanu wojennego w dniu 13 grudnia 1981r była nielegalna.
2. Sejm powoła Komisję Nadzwyczajną do:
 - zbadania skutków wynikających z ograniczenia praw i swobód obywatelskich i uprawnień pracowniczych, w tym szczególnie poprzez stosowanie ustawodawstwa stanu wojennego i specjalnych ustaw karnych,
 - zbadania możliwości naprawienia krzywd i szkód wyrządzonych obywatelom z powodów politycznych,

- ewentualnego przygotowania projektów aktów prawnych likwidujących negatywne skutki stanu wojennego,
 - ustalenia zakresu odpowiedzialności osób przygotowujących i realizujących stan wojenny,
 - zbadania działań podejmowanych przez resort spraw wewnętrznych w celu stłumienia protestów społecznych po 13.12.1981r oraz przestępnych zachowań funkcjonariuszy tego resortu, podejmowanych w związku z wykonywaniem przez nich czynności służbowych,
3. Komisja Nadzwyczajna podejmie prace nad projektem ustawy o niestosowaniu przepisów o przedawnieniu ścigania i karania przestępstw wymierzonych przeciwko obywatelom w związku z ich działalnością polityczną, związkową lub inną społeczną.
 4. Uchwała wchodzi z dniem podpisania.

Uchwałę w imieniu Sejmu RP podpisał Marszałek W.Chrzanowski.

Kolejna uchwała z 18.06.1998r „w sprawie potępienia totalitaryzmu komunistycznego” mówi m.in. że „... Sejm RP uczyni wszystko co możliwe, aby wynagrodzić krzywdy powstałe w czasie komunistycznych rządów ... Sprawiedliwość, naprawianie krzywd ... to podstawowe obowiązki i jednocześnie warunki funkcjonowania państwa prawa”.

Również stanowisko nr. 19 z krajowego zjazdu „S” (wymuszone przez naszych przedstawicieli! – patrz Biuletyn nr. 6 i 7) wyraża chęć uregulowania w/w problemów: „XI Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „S” wyraża zaniepokojenie opieszałą realizacją uchwały nr. 15 X KZD NSZZ „S” dotyczącą zadośćuczynienia członkom związku poszkodowanym przez system totalitarny. Delegaci oczekują od władz Związku, Klubu Parlamentarnego AWS i Rządu RP energicznych działań zmierzających do zadośćuczynienia krzywdom wyrządzonym represjonowanym za działalność prowadzącą do wolnej Polski. Przemawiają za tym nie tylko względy humanitarne, ale także honor i wiarygodność Związku, który powinien wykazywać szczególną troskę o tych, którzy w walce o jego prawa ponieśli szkody na zdrowiu, majątku, wolności i pozycji zawodowej”.

Jednak za słownymi deklaracjami żadne działania nie zostały poczynione do chwili obecnej.

Biuletyn nr. 93 KK”S” z 2000r. po spotkaniach przedstawicieli Komisji Krajowej „S” z reprezentacją Federacji informuje, że reprezentant związku „... przedstawi na Prezydium KK propozycję nawołującą Regiony do ściślejszej współpracy z organizacjami osób represjonowanych w tych regionach, w których już taka współpraca trwa, a tam gdzie jej do tej pory nie było

Prezydium zaapeluje do nawiązania takiej współpracy. Chodzi o to, aby Regiony zadbały o swoich kolegów, którzy w okresie stanu wojennego doznali uszczerbku na zdrowiu i są w ciężkiej sytuacji materialnej. Regiony razem z organizacjami represjonowanych ... powinny przejrzeć listy internowanych – z nich wybrać osoby, które są w złej sytuacji i w miarę swoich możliwości pomóc im. Prezydium ma również wystąpić do Regionów, aby wspólnie z organizacjami represjonowanych ... sporządziły listy osób, które w wyniku represji, jakie ich spotkały w okresie stanu wojennego, doznały uszczerbku na zdrowiu i są w tak złej sytuacji materialnej, że potrzebna im będzie stała pomoc. Te osoby będą wpisane na ogólnopolską listę i przez KK przedstawione Premierowi z prośbą o przyznanie im specjalnej renty ...”

Ten powyższy zapis najwyższych władz związku także pozostaje tylko pustosłowiem.

Na spotkanie w W-wie zaproszony został przedstawiciel prosolidarnościowej gdańskiej struktury represjonowanych. Na zapytanie, czy występowali kiedykolwiek w sprawie naprawienia wyrządzonych krzywd uzyskano odpowiedź negatywną. W-ce przewodniczący Federacji Janusz Olewiński przekazał przedstawicielowi gdańskiego stowarzyszenia plik dokumentów zwracając się zarazem z wnioskiem o czynne włączenie się w wywieraniu nacisku w sprawie rozwiązywania problemów osób poszkodowanych. Federacja otrzymała zapewnienie, iż struktura gdańska włączy się do tej akcji.

Ustawa dla represjonowanych

Wieloletnie starania Stowarzyszenia w sprawie uregulowania problemów osób poszkodowanych w latach 80-tych być może uwieńczone zostanie sukcesem. Grupa parlamentarzystów przyjęła projekt ustawy do opracowania (patrz wyżej). Z uzyskanych informacji dowiadujemy się, że jest akceptacja rządu i projekt ma być inicjatywą rządu RP. W m-cu maju w Sejmie nastąpić ma pierwsze czytanie projektu naszej ustawy.

Związkowe wystąpienie

Komisja Członków Indywidualnych NSZZ „S” w Siedlcach w związku odmową udzielenia przez Region Mazowsze pomocy materialnej członkom „S” żyjącym w b.trudnej sytuacji materialnej wystosowała pismo do KK, w której m.in. pisze: „... elementarna sprawiedliwość wymaga udzielenia im pomocy, tym bardziej, że to dzięki nim związek istnieje, to oni reprezentowali w więzieniach czy obozach internowania cały Naród i to dzięki nim mamy wolną Polskę. Nie godzi się więc, aby nadal żyli w

najgorszych warunkach, o wiele gorszych niż żyją ich oprawcy...”. Komisja zwróciła się „... do Prezydium KK „S” o wydanie decyzji w sprawie zabezpieczenia i przeznaczenia znacznych funduszy związku dla działaczy żyjących w trudnych warunkach materialnych”.

Dochodzenie roszczeń

Osoby internowane niejednokrotnie wnoszą pozwy o zadośćuczynienie. Jednak ze względu na b.niekorzystne przepisy prawne, nic nie uzyskały, pomimo sejmowej uchwały z 1992r (patrz wyżej). W żadnym kodeksie prawnym nie istnieje termin ‘internowanie’ i w uzasadnieniach sądowych roszczenia są odrzucane ponieważ „nie przewidziano możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu innych form pozbawienia wolności, w tym z tytułu internowania”. W innej decyzji sądu znajdujemy m.in. taki zapis: „... internowanie nie może być utożsamiane z tymczasowym aresztowaniem również z tego względu, że wobec internowanych stosowano oddzielny regulamin ...”. Nie jest to zgodne z faktami, ponieważ wobec internowanych właśnie stosowany był regulamin jak dla tymczasowo aresztowanych, stanowi o tym rozporządzenie ministra sprawiedliwości z 13.12.1981 (Dz.U.nr.29,poz.165). Dopiero później, na skutek nacisku samych internowanych i opinii publicznej, przyjęto nowy regulamin. Natomiast, wg orzeczenia sądowego „... drogą właściwą dla dochodzenia roszczeń z tytułu internowania jest droga procesu cywilnego ...termin przedawnienia wynosi lat 9 do roszczeń wynikających z przepisu ogólnego kc, jak i co do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym...”. W żadnych pismach sądu nie znajdujemy natomiast najmniejszej wzmianki, że przestępstwa i zbrodnie wojenne nie ulegają przedawnieniu – mówi o tym wyraźnie art. 43 Konstytucji RP. A mordowanie ludzi w stanie wojennym czy ich trwałe okaleczenie jest zbrodnią wojenną, która nie podlega przedawnieniu. Stanowi także o tym uchwała Sejmu z 1.02.1992r, czy ostatnie decyzje IPN-u dot. SB-eczki w Częstochowie.

W orzeczeniach sądowych, pismach ministra sprawiedliwości znajdujemy różne i sprzeczne ze sobą zapisy odnośnie dochodzenia roszczeń za internowanie. Przykładowo w skierowanym do Marszałka Sejmu RP w piśmie DSN I 60/165/99 z dnia 1.06.99r minister sprawiedliwości informuje m.in. „...dochodzenie rekompensaty przez osoby internowane może być dopuszczalne na podstawie art.552 kpk, o ile zostałyby potraktowane jako równoznaczne tymczasowemu aresztowaniu...”. Natomiast w swoim Postanowieniu z dnia 4.12.ub.r Sąd Najwyższy stwierdza: „... w przepisach ... kodeksu postępowania karnego przewidziano możliwość ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie wynikające jedynie z niesłusznego skazania, niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania, nie przewidziano zaś

możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu innych form pozbawienia wolności, w tym z tytułu internowania...". Inne pismo ministerstwa sprawiedliwości – departamentu legislacyjno-prawnego (P.I.427/239/01 z m-ca lutego br) informuje: „...internowanie jako forma pozbawienia wolności zostało ustanowione przez dekret z dnia 12.12.1981r. o stanie wojennym ... dekret Rady Państwa miał moc ustawy, a pozbawienie obywatela wolności miało charakter legalny...”. Podczas trwania sesji Sejmu Rada Państwa nie miała prawa wydawać dekretów, a sesja Sejmu wówczas trwała ! Ale o tym w piśmie ani słowa. Dalej czytamy „... do roszczeń odszkodowawczych z tytułu internowania brak jest podstaw do stosowania przepisów kodeksu postępowania karnego, gdyż dotyczą ... za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie ... Internowanie stanowiło szczególną formę pozbawienia wolności wprowadzoną prawem stanu wojennego ... Internowanie nie może być utożsamiane z tymczasowym aresztowaniem również z tego względu, że wobec internowanych stosowano oddzielny regulamin pobytu w ośrodkach odosobnienia (rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 13.12.1981r ... a następnie z dnia 30.12.1981r) ...”. Ministerstwo sprawiedliwości w swoich pismach raz informuje, że dochodzić roszczeń można na podstawie kodeksu postępowania karnego, a innym razem że nie. Raz uważa, że internowanie jest pozbawieniem wolności, a innym razem że nie jest. A co stanowi w/w rozporządzenie ministra sprawiedliwości dot. regulaminu dla internowanych ? Par.1 stanowi: **Do czasu wydania rozporządzenia w sprawie regulaminu pobytu internowanych w ośrodkach odosobnienia ... stosuje się odpowiednio przepisy tymczasowego regulaminu wykonania tymczasowego aresztowania ... oraz inne przepisy regulaminowe dotyczące wykonywania tymczasowego aresztowania.”**

Z cytatów różnych pism wynika, że stosowanie regulaminu wobec internowanych (a takie były praktyki), jak dla tymczasowo aresztowanych, nie było regulaminem jak dla tymczasowo aresztowanych. Każda osoba internowana (i nie tylko) wie b. dobrze, że odrębny regulamin dla internowanych (na skutek nacisków międzynarodowej opinii i samych zainteresowanych) ukazał się najwcześniej wiosną 1982r. pomimo, że widnieje pod datą 30.12.1981r. – od wydania i wprowadzenia go w życie upłynęło kilkanaście tygodni. Niektóre osoby skierowały pod adresem m.in. ministra sprawiedliwości wiele pytań w powyższych kwestiach, jak np. czy wprowadzenie stanu wojennego w Polsce było legalne i zgodne z prawem. Sejm RP uchwałą w dniu 1.02.1992r jednoznacznie wypowiedział się o nielegalności wprowadzenia stanu wojennego. Przypominamy, iż stan wojenny wprowadziła Rada Państwa PRL niezgodnie z obowiązującym wówczas prawem, ponieważ podczas sesji Sejmu Rada Państwa nie miała prawa wydawania dekretów. Pomimo tego żadne akty prawne nie zostały wprowadzone w życie po uchwale sejmowej z 1992r czy uchwale podjętej 18.06.1998r.

Definicja encyklopedyczna terminu „internowanie” określa jako przymusowe umieszczenie w wyznaczonym miejscu, stosowane w czasie wojny przez państwa wojujące, obywateli przeciwnika. Oznacza to, że dla ekipy Jaruzelskiego osoby internowane były obywatelami obcego państwa, na które to państwo Jaruzelski napadł wprowadzając na całym terytorium „wrogiego państwa” prawa wojenne, a część ich obywateli pozbawił wolności zamykając w obozach i traktując jak jeńców wojennych. Do ministra sprawiedliwości w m-cu października ub. roku skierowana została interpelacja poselska w powyższych sprawach.

Występowanie Stowarzyszenia i Federacji o prawne uregulowanie problemów osób poszkodowanych jest po prostu domaganiem się zrealizowania w tym względzie zobowiązań podjętych przez Sejm RP, a także zobowiązań najwyższych władz NSZZ „S” i AWS-u w stosunku do osób poszkodowanych przez system totalitarny w latach 80-tych za działalność opozycyjną.

☐ Kwestia zasług

Jedną z założeń NSZZ „Solidarność” w Częstochowie z lat 80. miały być renty i zadanie pracy. Funkcjonariusz SB, który ją internował, ma dziś sześć razy więcej renty (Gazeta w Częstochowie 24-27 grudnia 1998 r.). Funkcję przejął i dostawia z powodzeniem dobieżę spełnionego obowiązku, sądząc po otrzymanej od państwa emeryturze, z powodzeniem wielkich zasług oddanych krajowi. Promiennie zostało śledzenie i prześledzanie ludzi ukrywających i ukrywających. Zasług: działalności, która walczyła o wolną Polskę, są w świecie prawa dużo mniejsze. No ale przecież ona walczyła o wolny kraj, a on zniwolił tego kraju broni.

Z budżetu III Rzeczypospolitej dopłaca się do emerytur UB, SB i aparatu PZPR-owskiego **kilka miliardów złotych !** Oprócz tych „nademerytur” PRL-owski aparat przemocy i zdrady posiada ogromne przywileje. Informacja powyższa zaczerpnięta jest z tygodnika „Niedziela” nr.44/2000 z wywiadu M.Krzaklewskiego w artykule ‘Krajobraz po bitwie’. Szkoda tylko, że pan Krzaklewski dopiero teraz o tym sobie przypomniał. Nie pamięta jak na razie o działaczach „S” poszkodowanych w latach 80-tych, nigdy nie wspominał o nich ani jednym słowem również w czasie obchodów XX rocznicy powstania NSZZ „S”. Nie należy oczekiwać, aby zmieniło się coś w tym względzie tym razem na 20-lecie wprowadzenia stanu wojennego.

Częstochowa

W wyniku wieloletnich starań częstochowskiego Klubu Więzionych i Represjonowanych sb-eczka o

sadystycznych skłonnościach pociągnięta zostanie do odpowiedzialności za znęcanie się na pozbawianych wolności działaczach „S”, w szczególności kobiet. Długotrwałe zabiegi zostały uwieńczone sukcesem dopiero w wyniku działań IPN-u.

IPN stwierdza ponadto, że przestępstwa komunistyczne nie ulegają przedawnieniu !

Strasburg

W numerze poprzednim *Biuletynu* informowaliśmy, iż niektórzy z osób poszkodowanych dopominają się o swoje prawa w sądach powszechnych. Ostatnio otrzymaliśmy informację, że skarga b.internowanego złożona do Strasburga została przyjęta przez Wysoki Trybunał.

Nagrody

W jednym z naszych wcześniejszych numerów *Biuletynu* pisaliśmy, że niektórzy „działacze” podziemia o głośnych nazwiskach w kraju i lokalnie otrzymali „nagrody” za działalność w podziemiu. Oprócz znacznych kwot pieniężnych „działacze”, jak chociażby z Siedlec, otrzymali samochody osobowe.

Spodziewamy się, że wcześniej lub później wyjdzie na jaw kto i co otrzymał, a także za jaką działalność.

Instytut pamięci ...

Pewna część działaczy b.opozycji nie chce mieć wglądu do swojej teczki zawierającej materiały zgromadzone przez służbę bezpieczeństwa PRL. Wiele osób zastanawia się ilu z tych „działaczy” musiałoby podkreślić we wniosku inny wyraz niż „pokrzywdzony, pytający”.

Dochodzenie

Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku poinformował Zarząd Stowarzyszenia, że wszczęte zostało dochodzenie przeciwko winnym pobicia internowanych w obozie w Kwidzynie w dniu 14.08.1982r oraz fałszywego oskarżenia pobitych w sfinansowanym procesie. Również rzecznik praw obywatelskich ze swej strony skierował pismo do IPN-u popierające wniosek Stowarzyszenia. Natomiast Krajowa Rada Sądownictwa prowadzi już dochodzenie przeciwko sędziom z Elbląga, którzy sprzeniewierzyli się niezawisłości sędziowskiej w procesach „kwidzyńskich”.

Wyróżnienia

Ani jedna gazeta w naszym regionie (w tym tzw. prawicowe) nie wspomniała o wyróżnieniach przyznanych w dniu 13.12.2000r przez ministra edukacji i dziedzictwa narodowego osobom pracującym w wydawnictwach podziemnych w latach stanu wojennego i powojennego.

Świąteczne spotkanie

W dniu 13.01.2001r. z inicjatywy Stowarzyszenia odbyło się spotkanie świąteczne – opłatkowe b.działaczy „S” i opozycji niepodległościowej. Na te spotkanie przybyło prawie 70 osób: ks.b-p Jan Mazur, Ks.Józef Miszczuk, ks.M.Łuszczynski, poseł G.Janowski, senator K.Głuchowski, w-ce prezydent J.Myszkowski, radny sejmiku mazowieckiego A.Brochocki, b. działacze „S” i opozycji demokratycznej z lat 80-tych m.in. z Piły, Wyszkowa, W-wy oraz z regionu województwa Podlaskiego i Mazowieckiego. Każda osoba, która wyjęła chociaż jedną cegłę demontując totalitarny system, otrzymała „cegiełkę” upamiętniającą tamten okres.

Do pielęgniarek

W grudniu ub. roku Stowarzyszenia skierowało list do pielęgniarek i położnych, w którym czytamy m.in.: „...*nigdy nie zapomnimy ogromnej ofiarności i poświęcenia służby zdrowia w latach stanu wojennego dla działaczy NSZZ „S” i opozycji demokratycznej ... Osoby bite i katowane, jak chociażby w obozie internowania w Kwidzynie, otrzymywały następnie pomoc i były otaczane nadzwyczajną opieką właśnie przez Was, pracowników służby zdrowia. A wielu, pomimo niezwykle trudnych warunków, w jakich żyje do dnia dzisiejszego, zawdzięcza życie właśnie personelowi służby zdrowia...*”.

Adres Stowarzyszenia: PL-08-110 Siedlce
ul. Świętojańska 4 lub ul.Batorego 1/40
tel/fax (+48 25) 644-13-51
E-mail: stowrep@poczta.onet.pl

Konto bankowe: Bank Spółdzielczy nr.
91940007-2613-2700-61 w Siedlcach.

Pierwszy numer w tym Tysiącleciu zamknięto w miesiącu maju A.D.2001

Biuletyn do użytku wewnętrznego.